

gdje će svaki imati pravo da traži notu ispravnosti za svoj nazor.

Vidovičeva škola kao kulturno etički i socijalno-pedagoški pokret presaduje k nama ideje »društva za etičku kulturu«. Dakle roba američko-njemačka Propagatori u Americi Adler i Sartor; časopisi The Open Court, Intern journal of Ethics; a u Njemačkoj Gizycki, Döring, Jodl, Th. Ziegler; časopisi Ethische Umschau, Ethische Cultur, Mitteilungen der Gesellschaft für ethische Cultur. Radi se dakle o jednom sasvim običnom kopiranju jednog stranog filozofskog nazora, a ništa o »hramu koji je narod sebi stvorio i komu je dao sadržaj i formu« (str. 7.).

Dr. A. Živković.

Dr. Alfred Fuchs: Sjednoceni crkvi. (Unionismus.). 1924. Tiskem a nákladem Československé akc. tiskarny v Praze II. Cena 3 Kč.

Autora ove knjižice upoznali smo na Velehradu i ovogodišnjem sastanku za studij istočnog bogoslovja u Ljubljani. Njegovo je zlatno pero naročito znano u svim katoličkim češkim krugovima. Prošle je godine pokrenuo popularnu knjižnicu za obradbu aktuelnih pitanja, a usko vezanih s praktičnim životom i njegovim potrebama. U III. svesku obrađuje on sâm pitanje unionizma.

Osim utvrđenja pojma i važnosti unionizma za naše doba, donosi tačan pregled o sadanjem stanju i raširenju sjedinjenih crkvi na istoku. Razlaže što je čirilometodska ideja, te kako stoje prama unionističkom nastojanju protestantizam i anglikanzam. Najvrijednije je međutim poglavlje: Kulturno značenje unionizma,

Tu je autor iznio mnogu lijepu pažnje vrijednu misao. Kulturni problem unionizma stoji u tom: da nade sintezu latinske i bizantske kulture da oživi i podigne istok, a spasi i očuva zapad. Ima mnogo toga u čem bi se morali i mogli da upotunjuju oba ova svijeta. Imaju svojih osebina, koje su ih tako i toliko otuđile, da se danas ne razumiju i ne priznaju, kao da su nebom rastavljeni. Toliku važnost daje dr. Fuchs unionističkom pitanju, da govori o biti i ne biti naše civilizacije i kulture. Brani se, da to nije ništa hiperbolično rečeno. Njegovi su izvodi logični, crpljeni iz opažanja novijeg i najnovijeg razvoja prilika kako istoka, tako zapada. Crne perspektive nekih mislioca ne usvaja autor posvema, ali dobro čini, da ih iznosi na razmišljanje. Dostojevskijeve prognoze glede ruske revolucije pokazale su se ispravnima. Nitko ne može zanijekati, da pesimisti glede budućnosti imaju mnogo teškog materijala, koji opravdava njihovo mišljenje.

Dr. Andrija Živković.

Acta IV. conventus velehradensis anno MCMXXIV. Olomucii 1925. Sumptibus archiepiscopi olomucensis. 8° str. 382.

Troškom nadbiskupa olomučkog dra. Leopolda Prečana nasljednika pokojnog dra. Stojana, izašla su Acta velikog četvrtog unionističkog kongresa održanog godine 1924. na Velehradu. Iz ovog se omašnog zbornika vidi, koliki je doista rad obavljen na tom važnom kongresu za zbliženje istočne i zapadne Crkve.

Kako je od posljednjeg kongresa u jednakom stilu (god. 1911.) do

ovog protekao razmjerno velik i važan period vremena, bilo je na mjestu, da se u I. dijelu ovog zbornika iznese sve, što je u glavnom učinjeno nastojanjem Apostolata sv. Ćirila i Metoda za proteklih 13 godina. Namjeravani kongres za g. 1913. odgođen je radi balkanskog rata za god. 1914. Ta je pak godina urodila još jačom i većom zaprekom — svjetskim ratom, tako da je do prvog manjeg sastanka došlo tek godine 1921. Isto takav je sastanak održan i g. 1922. Pokojni dr. Stojan se pripremao za IV. opći kongres u god. 1923., ali taj je radi njegove bolesti, a konačno i smrti (29. IX.) odgođen na godinu 1924., kad ga je sazvao i rukovodio njegov nasljednik na stolici olomučkih nadbiskupa dr. Leopold Prečan.

Sav rad u plenarnim sjednicama kao i u praktičnim sekcijama donosi ovaj zbornik. I ono, što je diskusija vrijednog iznijela također je približeno.

Donesene su rezolucije kongresa završni govori nuncija Marmaggia, biskupa predsjedatelja Fischer-Colbrija, Kocylovskoga, Roppa i Prečana. Od saradnika iz naših strana tu su prilozi od P. Sakača D. I.: Synodi Trullanae auctoritas, dra. A. Živkovića: Quidnam in Jugoslavia ad unitatem ecclesiarum instaurandam recentissime factum et proxime faciendum sit, Miss Ane Kristić: De vita religiosa in Serbia i Msgr. Hrdya: De Ecclesia catholica in Serbia, te referat dra. Griveca: Doctrina hodierna orientis separati de ecclesiae constitutione.

Među izvještajima o kongresu donesen je velezanimivi odgovor kn. P. Volkonskya na pismo,

što ga je kongresu upravio u ime svoje i svojih drugova protojerej Sergij Bulgakov, u ruskom i dr. Jar. Duricha u češkom jeziku.

Zbornik je odlično opremljen. Nema sumnje, da će obilje materijala u njemu sakupljenog mnogo pripomoći i k jačem upoznavanju nas Slavena na zapadu i k jačem zanimanju za probleme crkvenog sjedinjenja baš u crkvenim i u znanstvenim krugovima evropskih naroda. Kolikogod se trudimo, još smo uvijek u njihovim očima i mali i neznatni. K pojačanju našeg prestiža, a s tim i interesa za crkvena pitanja među slavenskim narodima pridonijet će zbornik svoj dio.

Dr. A. Živković.

Dr. Vilko Anderlič: Nacrti za euharistijske propovijedi. 8° str. 88. Hrv. dionička tiskara — Vukovar.

Dr. Vilko Anderlič, župnik u Berku (Slavonija) nije novajlija na peru. Dokazuje to i ovaj svezak od 12 propovijedi ili bolje nacrti za propovijedi, što ih je po dobrim autorima izradio. Njegov je stil jedar i lagan, izlaganje jasno i razgovijetno. Očito mu je svrha, da puku prikaže otajstvene istine sv. vjere načinom lako shvatljivim.

Kako je u našem narodu uobičajena pobožnost k presv. Srcu Isusovu redovno po prvim nedjeljama u mjeseću, kad je naročito čašćenje Isusa u presv. Oltarskom Otajstvu, doći će dušobrižnicima ovaj kratki ciklus propovijedi u horu.

Dr. A. Živković.

Aem. Schöpfer: Thomas von Aquin. Tyrolia Innsbruck 1925.

Lovorike su i krune tek pusta taština ispred one slave, koju Crkva